

Ova publikacija nastala je uz financijsku potporu Europske komisije. Isključivo predstavlja stavove i mišljenja svojih autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakve informacije sadržane u njemu.

Kružno gospodarstvo

Danijel Papić.

U doba nestašice resursa, degradacije okoliša i hitne potrebe za suzbijanjem klimatskih promjena, kružno gospodarstvo se pojavilo kao obećavajuće rješenje koje ima za cilj razdvajanje ekonomskog rasta od iscrpljivanja resursa. Za razliku od tradicionalnog linearnog gospodarstva, koje slijedi model "uzmi-napravi-baci", kružno gospodarstvo naglašava važnost zadržavanja resursa u uporabi što je duže moguće, izvlačenje maksimalne vrijednosti iz njih te minimiziranje otpada i onečišćenja. U ovom članku ću objasniti kružno gospodarstvo, njegove ključne principe, prednosti i izazove.

Ključni principi kružnog gospodarstva

1. Dizajn za dugotrajnost i ponovnu uporabu: U kružnom gospodarstvu proizvodi su dizajnirani da traju duže, s naglaskom na izdržljivost, popravljivost i mogućnost nadogradnje. Time se smanjuje potreba za stalnom zamjenom i minimizira generiranje otpada.
2. Obnova resursa: Kružna gospodarstva prioritarno koriste obnovljive resurse i osiguravaju da se neobnovljivi resursi koriste učinkovito. Procesi recikliranja, ponovne proizvodnje i obnove važni su za očuvanje vrijednosti materijala kroz više ciklusa.
3. Platforme za dijeljenje i zajedničku potrošnju: Platforme za dijeljenje omogućuju pojedincima i tvrtkama dijeljenje proizvoda i usluga, smanjujući potrebu za posjedovanjem i proizvodnjom novih predmeta. Ovaj princip potiče učinkovitiju uporabu resursa.
4. Smanjenje otpada i recikliranje: Otpad se u kružnom gospodarstvu smatra resursom. Učini se napor da se smanji generiranje otpada, a kad se otpad ipak proizvede, tretira se kao vrijedan ulaz za druge procese.
5. Produženje životnog vijeka proizvoda: Popravak, obnova i ponovna proizvodnja produžuju životni vijek proizvoda, smanjujući potrebu za novim resursima i smanjujući ukupni ekološki utjecaj.

Prednosti kružnog gospodarstva

1. Očuvanje resursa: Produljenje životnog vijeka proizvoda i ponovna uporaba materijala pomažu u očuvanju prirodnih resursa, smanjenju potrošnje energije i ublažavanju opterećenja ekosustava.

2. Ekonomski rast i stvaranje radnih mjesta: Prijelaz na kružno gospodarstvo može potaknuti ekonomski rast stvaranjem novih poslovnih prilika u područjima poput usluga popravaka, ponovne proizvodnje i recikliranja.
3. Smanjeni ekološki utjecaj: Model kružnog gospodarstva značajno smanjuje emisije stakleničkih plinova, onečišćenje i otpad, pridonoseći održivijem planetu.
4. Inovacije i tehnologija: Kružno gospodarstvo potiče inovacije u dizajnu proizvoda, proizvodnim procesima i poslovnim modelima, potičući tehnološke napretke koji koriste i ekonomiji i okolišu.
5. Otpornost na poremećaje u opskrbnom lancu: Kružno gospodarstvo oslanja se na lokalnu nabavu i decentraliziranu proizvodnju, čime postaje otpornije na poremećaje u opskrbnom lancu i globalne fluktuacije resursa.

Izazovi i razmatranja

1. Promjene ponašanja: Prijelaz na kružno gospodarstvo zahtijeva promjenu ponašanja potrošača prema dugotrajnosti umjesto privremenosti te prihvaćanje koncepta dijeljenja.
2. Infrastruktura i tehnologija: Razvoj potrebne infrastrukture i tehnologija za učinkovito recikliranje, obnovu i uporabu resursa može biti izazovan.
3. Politike i regulativa: Podržavajuće politike i regulative ključne su za poticanje kružnih praksi i stvaranje jednakih uvjeta za poslovanje.
4. Transformacija poslovnih modela: Tvrtke moraju usvojiti nove poslovne modele koji prioritetno promoviraju kružnost, što može biti značajan korak.

Kružno gospodarstvo predstavlja sveobuhvatan i inovativan pristup suočavanju s hitnim okolišnim i ekonomskim izazovima. Prijavom novog načina proizvodnje, potrošnje i odlaganja dobara, možemo stvoriti održivu i prosperitetnu budućnost. Usvajanjem principa kružnog gospodarstva ne samo da koristimo okolišu, već potičemo i ekonomski rast, inovacije i otpornost. Kako pojedinci, tvrtke i vlade udružuju snage da podrže ovu promjenu koncepcije, možemo utabati put prema obnovljivoj i naprednoj globalnoj ekonomiji.